

Ο περί αξιολόγησης λόγος από επικοινωνιακή σκοπιά

Στέφανος Βλαχόπουλος
Τμήμα Διοίκησης Επιχειρήσεων

Σκοπός

- Να εξετάσει πως γίνεται αντιληπτή η αξιολόγηση διαχρονικά.
- Να εξετάσει εάν έχει αλλάξει η στάση των ΑΕΙ απέναντι στην αξιολόγηση.
- Να φωτίσει προσδοκίες συνδεδεμένες με την αξιολόγηση στα ΑΕΙ.

Μέθοδος

Η Κριτική Ανάλυση Λόγου,
η οποία φωτίζει τη σχέση
του λόγου και της γνώσης.

(van Dijk 2003: 85)

Unlike other discourse analysts, critical discourse analysts (should) take an explicit sociopolitical stance: they spell out their point of view, perspective, principles and aims, both within their discipline and within society at large” (van Dijk, 1983:252).

Ο ορισμός του λόγου

Grant and Hardy (2004: 6) στο ειδικό τεύχος
Organization Studies

‘The term “discourse” has been defined as sets of statements that bring social objects into being (Parker 1992). In using the term “*organizational* discourse”, we refer to the structured collections of texts embodied in the practices of talking and writing ... that bring organizationally related objects into being as those texts are produced, disseminated, and consumed ... Consequently, texts can be considered to be a manifestation of discourse and the distinctive unit ... on which the researcher focuses. Accordingly, *discourse analysis* is the systematic study of texts.’

Άρθρο εφημερίδας από 2003

Τοποθετήσεις κομμάτων σχετικά με το Σχέδιο
Αθηνά

Ψηφίσματα πρυτάνεων και προέδρων

Ανακοίνωση ΠΟΣΔΕΠ

Κείμενο Α: Τα Νέα 17.3.2003

Τίτλος

Φοιτητές θα κρίνουν καθηγητές

Υπότιτλος

**Τι προβλέπει το νομοσχέδιο για την
αξιολόγηση των Πανεπιστημίων**

Αρθρογράφος

ΝΙΚΟΣ ΜΑΣΤΟΡΑΣ

Βασικά σημεία

Αντικειμενικός σκοπός:

Φρένο στους «ιπτάμενους καθηγητές» και τους διδάσκοντες - συνήθεις απόντες από τα αμφιθέατρα, αλλά και συστηματική καταγραφή των ελλείψεων υποδομών που υπάρχουν στα Ιδρύματα επιχειρεί, μεταξύ άλλων, να βάλει το νομοσχέδιο για την αξιολόγηση των Πανεπιστημίων....

Βασικά σημεία II

- Φοιτητές κρίνουν τη διδακτική ικανότητα και συνέπεια των καθηγητών. Αυτή η αξιολόγηση θα συνεκτιμάται κατά τις διαδικασίες πλήρωσης θέσεων διδακτικού και επιστημονικού προσωπικού των ΑΕΙ και ΤΕΙ.
- Το νέο θεσμικό όργανο που δημιουργείται ονομάζεται ΕΣΔΑΠ (Εθνικό Συμβούλιο Διασφάλισης και Αξιολόγησης Ποιότητας), έχει 11μελή σύνθεση με τη συμμετοχή ενός φοιτητή και ενός σπουδαστή.
- Θα μπορεί να προσκαλεί ξένους εμπειρογνώμονες για να αξιολογήσουν τα ελληνικά Πανεπιστήμια σε εξειδικευμένα ζητήματα και
- να εντοπίζει ελλείψεις υποδομών που οφείλονται σε αδράνεια ή έλλειψη χρηματοδοτήσεων καλώντας την κυβέρνηση να τις διορθώσει άμεσα.
- Η αξιολόγηση θα είναι συμβουλευτική και ενισχυτική και δεν θα έχει χαρακτήρα τιμωρίας. Μέσω της αξιολόγησης δεν θα βαθμολογούνται Ιδρύματα ή Τμήματα ΑΕΙ - ΤΕΙ ούτε θα τα κατατάσσει .

Βασικές επιφυλάξεις πρυτάνεων

- Η σύνθεση του ΕΣΔΑΠ «εξισώνει» τους πανεπιστημιακούς με τους καθηγητές των ΤΕΙ.
- Δεν έχει διευκρινιστεί ο τρόπος με τον οποίο θα χρησιμοποιήσει η κυβέρνηση τα αποτελέσματα της αξιολόγησης. Ο κ. Ευθυμίου δήλωσε ότι δεν θα έχει χαρακτήρα «τιμωρίας», ζητούν όμως διευκρινίσεις.

Βασικές επιφυλάξεις πρυτάνεων

- Επιφυλάξεις για τη συμμετοχή φοιτητών, δεδομένου ότι η ΕΦΕΕ είναι εδώ και χρόνια υπό διάλυση.
- Δεν θεωρούν αρκετό τον χρόνο για την κατάθεση των δικών τους προτάσεων, καθώς μέχρι τον Μάιο μεσολαβούν φοιτητικές και πρυτανικές εκλογές.
- Επιπλέον, οι πρυτάνεις επισήμαναν στον υπουργό ότι αυτό που προέχει είναι η αύξηση της χρηματοδότησης των ΑΕΙ κατά 25%, τουλάχιστον.

Από το 2003 μέχρι σήμερα

Από το 2003 μέχρι το 2013 η νομοθεσία αλλά και η ενασχόληση με το αντικείμενο της αξιολόγησης γέννησε έναν νέο κόσμο.

-
- ◉ ΑΔΙΠ
 - ◉ ΜΟΔΙΠ
 - ◉ ΟμΕΑ
 - ◉ Ετήσιες εκθέσεις
 - ◉ Εσωτερικές αξιολογήσεις στα τρία χρόνια
 - ◉ Εξωτερικές αξιολογήσεις

Ανησυχίες

- Θα είναι οι φοιτητές αντικειμενικοί;
- Πρέπει να φοβηθώ;
- Θα στιγματιστώ;
- Οι περικοπές θα έχουν ως αποτέλεσμα χειρότερη αξιολόγηση;
- Θα γίνει σωστά η διαδικασία της αξιολόγησης;
- Οι φοιτητές θα χρησιμοποιήσουν το πληροφοριακό σύστημα;

Κείμενο Β: Ανακοίνωση τομέα Παιδείας της ΔΗΜΑΡ

- Καμία υιοθέτηση αντικειμενικών κριτηρίων κατάργησης τμημάτων π.χ τμημάτων με ποσοστό φοιτητών κάτω από τη βάση του 10, μεγαλύτερο του 50% (β) καμία δημιουργία κοινοπραξιών πανεπιστημίων, τεχνολογικών ιδρυμάτων και ερευνητικών κέντρων ανά περιφέρεια για τον χωροταξικό και επιστημονικό εξορθολογισμό τους (γ) καμία επικαιροποίηση γνωστικών αντικειμένων ουτε και η δημιουργία μεγάλων σχολών.
- Δεν τηρήθηκαν οι αναγκαίες διαδικασίες Ν. 4009/2011 και 4076/2012 για την αναδιάρθρωση των ΑΕΙ (τεκμηριωμένη εισήγηση του υπουργού στα συμβούλια των ιδρυμάτων και στην Αρχή Διασφάλισης της ποιότητας και τη έκφραση της γνώμης των συμβουλίων διοίκησης και της ΑΔΙΠ).

Κείμενο Γ: Ανακοίνωση του ΠΑΣΟΚ

- Οι γενικές αρχές και τα κριτήρια που διακηρύσσονται και προτάσσονται στο σχέδιο ΑΘΗΝΑ κινούνται γενικά σε σωστή κατεύθυνση και αποτελούν σε μεγάλο βαθμό προϊόν συναίνεσης των πολιτικών δυνάμεων που στηρίζουν την κυβέρνηση. Είναι κρίμα», όμως, υπογραμμίζεται, «που δεν τηρούνται.

Ανακοίνωση του ΠΑΣΟΚ

- ⊙ α) γιατί συγχωνεύονται τμήματα με σαφώς διακριτά επιστημονικά αντικείμενα, ακόμη και διαφορετική διάρκεια φοίτησης.
- ⊙ β) γιατί διατηρούνται μονοτμηματικά παραρτήματα σε ορισμένες πόλεις και σε άλλες συγχωνεύονται,
- ⊙ γ) γιατί διατηρούνται ή δημιουργούνται τμήματα με ελλιπή ή καθόλου στελέχωση, σε ορισμένες περιπτώσεις και σε άλλες όχι.

Κείμενο Δ: Σύνοδος Πρυτάνεων

Σχετικά με το σχέδιο «ΑΘΗΝΑ», η Σύνοδος επιμένει στα ακαδημαϊκά κριτήρια που θα προσδιορίσουν τα ίδια τα ΑΕΙ και η ΑΔΙΠ, ενώ τα αναπτυξιακά κριτήρια θα πρέπει να προσδιοριστούν στο επίπεδο του ΣΑΠΕ και του ΣΑΤΕ, σε συνεργασία με άλλους κοινωνικούς εταίρους, και τα εθνικά κριτήρια στο επίπεδο του ΕΣΥΠ. Το Υπουργείο δεν μπορεί εδώ και τώρα να προχωρήσει σε βεβιασμένη αλλαγή των μηχανογραφικών δελτίων. Αντιθέτως, οφείλει να δεσμευθεί στα παραπάνω επίπεδα σχεδιασμού, τηρώντας όπως αρμόζει τις θεσμικές διαδικασίες, και να μην κάνει κατάχρηση των εξουσιών που του δίνει σχετικά ο ν. 4076/2012.

Κείμενο Ε: Σύνοδος Προέδρων ΤΕΙ

Το Υπουργείο αγνοεί ουσιαστικά τις εξωτερικές αξιολογήσεις των Τμημάτων ΤΕΙ από την ΑΔΙΠ με τις οποίες προτείνεται η επέκταση του ρόλου τους και η σύνδεσή τους με την παραγωγή.

Κείμενο Στ: Ανακοίνωση ΠΟΣΔΕΠ

Η ΠΟΣΔΕΠ καλεί το Υπουργείο Παιδείας

- Να μην προχωρήσει στην έκδοση ΠΔ με βάση το συγκεκριμένο Σχέδιο «ΑΘΗΝΑ», αλλά να ξεκινήσει εκ νέου τη διαβούλευση για την αναδιάρθρωση της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και της έρευνας στην Ελλάδα.
- Να επισπεύσει την επαναλειτουργία της ΑΔΙΠ η οποία, παράλληλα με την ολοκλήρωση της αξιολόγησης των ακαδημαϊκών μονάδων, θα διατυπώσει τα ακαδημαϊκά, αναπτυξιακά και άλλα ποιοτικά κριτήρια για την αναδιάρθρωση, σε συνεργασία με τα Ιδρύματα και θεσμικούς φορείς όπως η ΠΟΣΔΕΠ, μακριά από πελατειακές και μικροπολιτικές λογικές.
- Να αναγνωρίσει ότι το έργο της αναδιάρθρωσης του ακαδημαϊκού και ερευνητικού χάρτη της χώρας απαιτεί αποφασιστικά αλλά προσεκτικά βήματα, θα πρέπει να είναι προϊόν επιστημονικής μελέτης, ουσιαστικής διαβούλευσης και συλλογικής επεξεργασίας ώστε να υπάρχει η απαραίτητη συναίνεση, και να μη χαρακτηρίζεται από προχειρότητα και βιασύνη.
- Να ολοκληρώσει αμέσως τη διαδικασία διορισμού των εκλεγμένων μελών ΔΕΠ, με δεδομένο ότι στα Πανεπιστήμια έχουν δημιουργηθεί τεράστιες ελλείψεις σε ανθρώπινο δυναμικό λόγω της μη αντικατάστασης των μελών ΔΕΠ που έχουν αποχωρήσει τα τελευταία 4 χρόνια

Κείμενο Ζ: Ψήφισμα Συνόδου Πρυτάνεων (Απρίλιος 2013)

Ως προς την ποιότητα των σπουδών (δεδομένου ότι ο νόμος 4009/2011 και 4076/2012 επιτρέπει στα Συμβούλια να ανασυγκροτήσουν τη Μονάδα Διασφάλισης Ποιότητας) επισημαίνουμε ότι η διασφάλιση της ποιότητας δεν έχει χαρακτήρα τιμωρίας αλλά κοινωνικής λογοδοσίας. Η εξωτερική αξιολόγηση που έχει διεξαχθεί από όργανα εκλεγμένα, με ακαδημαϊκές διαδικασίες τις ΟΜΕΑ και την ΜΟΔΙΠ και ενεργούντα με ακαδημαϊκά κριτήρια, θα πρέπει να συνεχισθεί, ώστε να μην διακυβεύεται το ακαδημαϊκό κύρος και το περιεχόμενο της αξιολόγησης.

12 χρόνια μετά;

- Δημιουργήθηκε ένας λόγος περί αξιολόγησης στην Ελλάδα.
- Παρά τις αρχικές αμφισβητήσεις αναγνωρίζεται η αξία της αξιολόγησης ως εργαλείο διαχείρισης του ακαδημαϊκού χάρτη από την ακαδημαϊκή κοινότητα.
(Πρυτάνεις, Πρόεδροι ΤΕΙ, ΠΟΣΔΕΠ)
- Αξιολόγηση = κοινωνική λογοδοσία.

Προσδοκίες για το μέλλον:

- Συνέχιση της αξιολόγησης για την ανάδειξη του έργου των ΑΕΙ.
- Αναγνώριση της αξιολόγησης ως εργαλείο για τη λήψη αποφάσεων στο επίπεδο του Υπουργείου.
- Κοινωνική λογοδοσία.

Ευχαριστώ πολύ!